

కర్తవ్యము

యామినీ సుకన్యలలి

చాలా మందికి జీవితం ఒక కాసం: ఏ కొందరికీ జీవితం ఆపూర్వ వరం ...

‘నువ్వు ఆకవికోసమే బ్రతుకు తున్నావ్.’

భర్త తూటాల్లాంటి మాటలకి విషాదాలాగా నవ్వింది.

‘హై నీకు నవ్వులాటగా వుంది కదూ. వీలాటిదాన్ని చూపే భార్యకి చెంకాటం భర్తకి ప్రాణనంకటం అనేసి వుంటారు. కాబడా: వీకిది ధర్మం కాదు..’ అన్నారు అనంద్.

‘మీరు ధర్మపన్నాలు వర్తిస్తున్నారా? అన్నట్టు చూసిందామె.

‘నువ్వు నా కట్టుకున్న యిల్లాలివి. నీచదువు - సంపాదన: ఆదం - ఆలా ధన, ఊహ - అనందం అమ్మి నాకే చెంకాల్లి!’

‘నేను మీదాన్నే కదా!’

‘అఁ బొత్తికంగా యిక్కడుంటావ్. అలోచనలన్నీ ‘ఆకవి’ చుట్టూ తిరుగు తుంటాయ్..’

‘ఇది మీకేం కొత్తా: సినిమా మీరోని ఆభిమానిస్తే నన్ను రంకులాడి అన్నారు. నవలా రచనని ఆభిమానిస్తే ఆ రచయితకి నాకు వీచ వంబంధం అంట గట్టారు - మంచి పాటగాడని, చిత్రకారుడని అంటే అనాచ్యాయ పలికారు - వీ నోటికి ఆర్డేముండి: మీ నిందలకి అడుపే ముండి’ నెమ్మదిగా ఒక్కోమాట కూడ నిలుకుంటున్నట్టుగా అందామె.

ఒక్క ఊణంలో ఆమెపై దూకి, ఆ చెంపా యీ చెంపా వాయించి, గొంతు చుట్టూ చేతులు విగించి, ఆమె వూపిరాడక కొట్టుమిట్టాడుతూ వుంటే కనిగా - కర్కశంగా చేతులు విగించి యంకా విగుతుగా....

'నమస్తే....'

ఊహ ఉలికిపడి వెళ్ళిపోయింది.

ఆ వచ్చింది.... ఆమనిలా ఏలిచింది... ఆతను.... యీ దర్జాకి, మర్దానికీ కారణ భూతమైన.... ఆతను....

మధుమూర్తి....

మంచి ఆవకాశం చేతారబోయిన వాడిలా దిగాలుపడిపోయాడు ఆనంద్. మధు నమస్కారాన్ని వ్యక్తంచలేదు. తిరస్కరించినట్టుగా ఆవకలి గడిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

మధుమూర్తి ముఖం మాడిపోయింది. వానచినుకు నోచుకోని మరుభూమిలోని మల్లెటిగలా ఆయిపోయింది. ఆంకలో కారద ముఖం చూసి కరతచంద్రికకు తపినే చాతకంలా ఆయింది మనస్సు... ప్లాదినిలా విస్పాగింది.

'కూర్చోండి'

'థాంక్స్' బొడిగా అంటూ ఆమెనైపు చూశాడు. ఆ చూపులో ఎన్నో ప్రశ్నలు; ఎన్నో కథన కుతూహలాలు.... ఎలా వున్నావ్ అని వలుకరింపుల అలరింపులు ఆమె నవ్వింది వవమల్లికలా....

వవమూలికలా....

'మామూలే' అంది నెమ్మదిగా.

నాని కుహారంనుంచి బయలుదేరిన నిట్టూర్పు వేగంగా కదిలి గుండెల్ని తాకి పెదాలదాకా పాకి పైకి రాలేక అక్కడే గుడుగుక్కు పడింది. గుండెని సుండించింది. నిట్టూర్పు విగిడి విగిడి....

అక్కడే అక్కడే ఆగబయింది.

'మీ సాట కచేరీ..'

'ఊహూ వద్దొద్దు.. నేటిక పాదమ..'
ఆతను హాశాశుడయ్యాడు.. 'ఏంటి'

అన్నట్టు చూశాడు.

'గొంతులో నొప్పిగా వుందోంది..'

అది అబద్ధమేనని తెలుసు - అయినా ఆలాటం ఆంకరంగంకో పోరాటం సాగించి.... 'డాక్టర్ని....' ఆర్డోక్టిలో అగిపోయింది.

వేలవంగా వచ్చిందామె. అబద్ధానికే అల్లలాడిపోతున్న ఆకట్ని చూసి ఆమె గుండె చెరువైపోయింది. ఏ జన్మబంధం యిది; ఎన్నెన్ని జన్మల ఋణానుబంధం యిది; ఆకనెవరు; తనెవరు; ఎవరికెవరు; ఇద్దరూ ఈ సత్యసమాజంలో హద్దులెరిగిన మిక్రలు.... ఒక పూరు కాదు-ఒకే కాలేజీలో చదివినవాళ్ళు కాదు. ఒకచోట ఉద్యోగం చేసినవాళ్ళు కాదు- ఒకచోట ఉద్యోగం చేసేవాళ్ళు కాదు. ఒక పేటలో కాపురం వుంటున్నవాళ్ళు కాదు.. కేవలం పరిచేయం - అది ఆభిమానంగా మారి ఆత్మాయతారూపం దిద్దుకుంది.

మొదటిసారి కలుసుకున్నది....

ఆంకర్ణాతీయ మహిళా సంవత్సర సందర్భంగా ఏర్పాటైన ఓ సభలో- తనో వక్త- ఆకనో శ్రోక - అభినందనలు తనకి మామూలే - అలాగే ఆమకుండ్రి ఆ స్పృడు - ఆందపందాలు చదువు సంస్కారం- కవిక-గానం అన్నీ వున్న

తనకి యీలాటి అభిమానుల ప్రకంసలు మామూలే - గులాబీలచుట్టూ తిరిగి మామూలు మనుజు మధుసూలు - కావీ అతని సంస్కారమే వేరనిపించింది.

మేయర్ గారి భార్యకి వీడ్కోలు సందర్భంలో తన కచేరీ.... గానానికి అనాడు ప్రాణం వచ్చింది.... అంతగా పరవశించి పొడిచానాడు.... అ పదబంధ రమూ ఆతనిదే.... ఆతని పదబంధాలు ప్రబంధవాసవలకో వుంటాయి.... ఆహార్యంగా అత్యయంగా....

అది మొదలు....

తమకో పరివయం ఆతని జీవితానికి చందనవర్షణ.... కావయితే తనకి - తనిసి - ప్రకంసా పరిమళాలకో మురిసి - అభినందన పరసిలో కదసి - అతని పరిచయం పదాలకో పరచాలు చేయించింది.

కనాశి అడిగాడు -

'మీరేం చదువుకున్నాడు?'

నెలం తరది నేలలో దాగున్న మొలక కౌలకరి చినుక్కి భూగల్పాన్ని చీల్చుకని వెలికివచ్చినట్టుగా యిన్నేళ్లు దాచుకున్న స్వాతిశయం బయటకొచ్చింది వెళ్ళి సర్దిపెకెట్స్ తెచ్చి చూపించింది.

భరతనాట్యంలో దిబ్బిమా - సంగీతం గాత్రంలో దిగ్గి - వీణలో దిబ్బిమా - చిత్రలేఖనంలో సర్దిపెకెట్ - లా దిగ్గి ఇంగ్లీషు - తెలుగు ఎమ్మె - ఫిలావఫి ఎమ్మె - హిందీ వికారద - బెంగాలీ - ఫ్రెంచ్ దిబ్బిమా కోర్సు సర్దిపెకెట్స్ - కాకతీయ శిల్పం - విజయనగర దేవాలయ వాస్తుశిల్పంలో ఎం. ఫిల్ -

సర్దిపెకెట్స్ చూస్తూనే అక్షర్య ఖోయాడు - అతనికై విశ్రాంతి మరొక రైతే మూర్ఖుఖోయేవారేమో.

'ఇన్ని దిగ్గిలు - ఇంత కృషి ఎప్పుడు - ఎలా సాధ్యం?'

'పరిశీలనగా చూశ్లేదా? పడిపే

నేళ్ళకో ప్రాకారమైన దీగ్రీలవేది ముప్పై
అయిదేళ్ళకి అగిపోయింది.... ఈ మధ్య
ఇండియన్ ఎకనమిక్ థియరీపై యంఫిల్
చేయాలనుకుని మానేశా....'

'ఎందుకు?'

'వదికి సాగరగామిని అవి పేరు-
నముద్రుడిని చూశాక - వేరాక యింక
వయసం ఏముంటుంది?' అనుకుంది.

'రోజాకి ఎన్నిగంటలు చదివేవారు?'

'ఏద్రకి స్నానపానాలకి - భోజనా
లకి వదిలేస్తే మిగతా వమయమంతా....'

'అకాశమంత అకలి - నముద్రమంత

దప్పికి అన్నట్టుంది మీ జ్ఞానకృష్ణ..'

'అదేంకాదు- దారి దొరకని చునస్సుకి
చదువే ఓ మార్గం అయింది.'

'విజింగా మీరు కారదే- అవర కారద
కాదు.'

'ధన్వోస్తి-'

అదంతా యిప్పుడు గుర్తొచ్చింది.
మేఘాలకి వెన్నెల అందులాగా చతుకు
విషాదానికి యీ ఓదార్పులు..

'అలా వున్నారే?'

'ఎలా?'

'అలా అలోచన లోచనాల గుండా..'

'ద్రుతుకు లోతులు ఆగాధంగా కచ్చి
స్తున్నాయ్..'

'ఏమిటి మీ జీవనగీతంలో యీ
విషాదం..'

ఒక్కసారిగా ఉప్పెనలా వచ్చింది
దుఃఖం,

'మధూ! ఆలా విలశాలనిపించింది.
అత్తీయక వంచుకోనా లనిపించింది.
ఇన్నెళ్ళుగా వటిపోన్న ద్రుతుకు నాటక
రంగంపై నేషం విప్పెయ్యాలనిపించింది.

'మధూ! నమ్మగురింది విచమకుంటు
న్నారూ రెండేళ్ళుగా యీ యింటి గడవ
కొట్టుతున్నారు - మమ్మల్ని చూశేదా
వీణికి దిగిందిన తీగలు విడివిడిగా
వుంటాయి. కానీ రాగం పలికించేవేళే
కలిసి పలుకుతాయి. కదిలి మోగుతవి,
కానీ మా జీవన వీణలు సంసారగీతం
శృతిగా పలకవు..

రోజాకో చీర కట్టుకుని-వండుగరికి-
బర్తదేనికి వట్టుచీరండుకుని సింగరించు
కువి తిరిగినంతమాత్రాన సుఖంగా వున్న
శ్చేనా; ఈ ప్రపంచంలో నూటికి కొంతై
కొమ్మిడి మందికి అనుకూలమైన భర్త
లనించడు. అందరూ సద్గుణునిపోయేవారే;
హాయిగా వున్నట్లు కనిపించేలా వటించే
వారే; ఎదలో కత్తులు కుమ్ముతున్నా-
కప్పీళ్ళందులు - కల్యాఠమాలికలు విడి
యించే సహసం శ్రీకి సహజం.... ఆ
కక్తికోనే అనక్తిరేకున్నా ద్రుతుకు కక
టాలు లాక్కొస్తున్నారు..

నేమా అంతే!

నే నెలాటి జీవితాన్ని కోరుకున్నాను;
కానీ దక్కిందేమిటి;
మధూ!

మన దేశంలో శ్రీకి భర్త నెమ్మకునే
అవకాశం లేదు. తన నెమ్మకున్న

భక్తకో వమ్ముకుని కాపురంచేయాలి.... అంతే-అదిగా నేవ చేయాలి. అర్థాంగిగా బ్రతికే అర్థక లేడు.

ఎవ రంగీకరించినా అంగీకరించక పోయినా పురుషాధిక్యత వున్న యీ సంఘంలో ఏ ప్రీ ముఖశ్లేడు.

నా నవ్వులు విజయముకుంటున్నావు; నా నవోదయదార్థం అనుకుంటున్నావ్; కావీ-

నేను కత్తుంచోసులో బ్రతుకు తున్నాను తెలుసా?

అయనకి నా అందం కావాలి. అదీ అయన అనందానికే - నా విద్యత్తువల్ల అదాయం కావాలి. అదీ అయన తోగా లకే పరిమితం. ఈ చీరలు - ఈ వగలు యీ ఖోతులు యివన్నీ అయన స్టేజిన్ సింబల్స్.... అవి నా కొరకు. నా తృప్తి కొరకు కాదు. నేను మిసెస్ అనంద్వి. అంతేకానీ కారదవి కాను....

ఎందుకీ దౌర్భాగ్య జీవితం చెప్పు?

ఈ గుప్పెడంత గుండె. ఎప్పుడో అగిపోయేదే. అపేసేదాన్నే. కావీ- నా దంటూ ఓ లోకాన్ని పృష్టించుకున్నాను. అక్కడ నేను సామ్రాజ్యిని. నా అనంద మయ రసమయలోకం నాది. ఆ ఊహ లోకమే నా బ్రతుక్కి ఊపిరి.

కలలో జీవించే నాకు కమనీయ మూర్తిలా నువ్వు కప్పించావు నా కవిత్వకి అలంబనగా - నా గానానికి ప్రాణంగా- నా చిత్రలేఖనానికి జీవంగా- నా నాట్యా

నికీ రసతాజాగా- నా ఊహలకి ఊపిరిగా అప్పించావు - నదీకవ్య సాగరసంగమం చేసినట్లనిపించింది.

అలోచనం అమృతమూర్తివి నువ్వే అనిపించావు....'

'నేను వెక్కున్నాను..'

చప్పవ ఊబాల్లోంది బయటపడింది కారద- అంతా భావనే.

అనంద్ ప్రేమగా తయారై కబ్బుకి వెళ్లన్నాడు. ప్రతి రోజూ అతని కడి మూమూలే:

మధుమూర్తి కూడా లేచి స్నానం న్నాడు.

'అతను వెళ్లేనేం-మీరు కూర్చోండి..'

అన్నట్లు చూసింది.

'వస్తున్నారా మీరూ?' అడిగాడు అనంద్.

'ననుష్టే - వెళ్ళొస్తాము.' పొడిగా అన్నాడు మధుమూర్తి. ఈరోజు దర్శనం అయిపోయిందన్నట్లుగా.

ఇద్దరూ గడవ దాటి - రొద్దెక్కికొ రెక్కికొ కనుమరుగయ్యారు.

విస్తేజంగా- విశీవంగా- నిరీహంగా- నిశ్చల నేత్రాఃకో అలాగే నిండుడిం పోయింది కాతద.... కరత్రు నెరుగని కారద- బ్రతుకుకో కనకత్రు చేస్తొన్న కారద....

జీవితం చాలామందికి అనుభవించక తీరని కాసం. ఏ కొందరికో బ్రతుకు ఫలించిన వరం....